

--	--	--	--	--	--

III OSA. FAKTITEADMISTEL PÕHINEVAD ÜLESANDED**(45 punkti)****1. Võimude vahetumine Eesti alal. (4p)**

1.1. Millised olulised muutused toimusid Eesti ajaloos järgmiste rahulepingute sõlmimise tulemusena? Märkige lepingu sõlmimise sajand ja muutuse sisu iseloomustava märksõna number tabeli õigesse lahtrisse. (3p)

7-8 õiget 3 p, 5-6 õiget 2 p, 3-4 õiget 1 p

1. Kogu Mandri-Eesti läheb Rootsi võimu alla
2. Lõpeb muistne vabadusvõitlus
3. Eesti läheb Venemaa koosseisu
4. Venemaa loobub kõigist õigustest Eesti suhtes
5. Eesti aladel hakkab valitsema Saksa keisririik
6. Taani loobub Saaremaast
7. Taani müüb oma valdused Saksa ordule

Leping	Sajand	Lepingu sisu
Brömsebro		
Uusikaupunki		
Tartu		
Altmargi		

3 p

1

1.2. Milline nimetatud lepingutest muutis teie arvates kõige rohkem Eesti ajalugu? Põhjendage oma arvamust. (1p)

Leping

Põhjendus

1 p

2

.....

.....

.....

.....

2. Millised eelised olid muistses vabadusvõitluses eestlastel, millised ristisõdijatel? (4p)

Eestlaste eelised

1) 2 p
 3

2)

Ristisõdijate eelised

1) 2 p
 4

2)

3. Katkend kroonikast. (4p)

/.../ Aastal 1343 Püha Jüri ööl toimus suur tapmine Harjus, sest eestlased Harjus tahtsid oma kuningaid saada ja hakkasid asjaga nii peale. Ühel mäekünkal asus maja... /.../

B. Hoeneker. Liivimaa noorem riimkroonika.

3.1. Kas nõustute kroonikuga ülestõusu põhjuse osas? Põhjendage oma seisukohta. (2p)

☐ nõustun

☐ ei nõustu

1) 2 p
 5

2)

3.2. Millistest asjaoludest lähtusid eestlased ülestõusu kavandades? (2p)

Rahvusvahelised olud 1 p
 6

Sisemised olud 1 p
 7

3.3. Miks alustati ülestõusu jüripäeval? (1p)

..... 1 p

..... 8

.....

4. Poliitiline anekdoot. (4p)

Sirk läinud Soomes hambaarsti juurde. Hammas olnud juba üsna lagunenenud. Arst hakanud tõrelema, miks mees varem pole arstima hakanud. "Ei saanud – tulin Eestist, seal ei tohi suud lahti teha!"

4.1. Millise poliitilise liikumise liider oli Artur Sirk? (1p)

..... 1 p

..... 9

.....

4.2. Millisest ajajärgust Eesti ajaloos anekdoodis räägitakse? (1p)

..... 1 p

..... 10

.....

4.3. Tooge välja sellele ajastule kaks iseloomulikku joont. (2p)

1) 2 p

..... 11

2)

.....

5. Selgitage mõiste ja tooge üks näide. (4p)

Võidurelvastumine

Selgitus 1 p

..... 12

.....

Näide 1 p

..... 13

.....

Desarmeerimine

Selgitus 1 p

..... 14

.....

Näide 1 p

..... 15

.....

6. Eesti iseseisvumine ja iseseisvuse kaotus. (4p)**6.1. Millised märksõnad on seotud Eesti iseseisvumisega (1917 - 1920), millised iseseisvuse kaotusega (1939 - 1940)? Kandke märksõnade numbrid tabelisse. (2p)***6-8 õiget 2 p, 3-5 õiget 1 p*

1. Baaside lepingu sõlmimine
2. Tartu rahu sõlmimine
3. Eesti rahvusväeosade loomine
4. Päästekomitee loomine
5. Juunipööre
6. Vabadussõda
7. MRP sõlmimine
8. Asutava Kogu valimised

Eesti iseseisvumine	Eesti iseseisvuse kaotamine

*2 p***16****6.2. Milline eespooltoodud sündmustest oli kõige olulisem iseseisvumise, milline iseseisvuse kaotamise seisukohast? Põhjendage oma arvamust. (2p)**

Eesti iseseisvumine:

Sündmus

Põhjendus

.....

.....

.....

*1 p***17**

Eesti iseseisvuse kaotus:

Sündmus

Põhjendus

.....

.....

.....

*1 p***18**

7. Pariisi rahukonverentsi (1919) tulemusi on hinnatud erinevalt. Ühed leidsid, et konverents tugevdas rahu, teised, et konverentsi otsused lõid eeldused uueks sõjaks. Tooge kaks argumenti kummagi seisukoha tõestuseks. (4p)

Tugevdas rahu

- 1) 2 p
..... 19
.....
.....
- 2)
.....
.....

Lõi eeldused uueks sõjaks

- 1) 2 p
..... 20
.....
.....
- 2)
.....
.....

8. Ülemaailmne majanduskriis 1929 - 1933. (4p)

8.1. Nimetage kaks kriisi tekkimise põhjust. (2p)

- 1) 2 p
..... 21
.....
- 2)
.....

8.2. Nimetage kaks abinõu, mida kasutati kriisist väljumiseks. (2p)

- 1) 2 p
..... 22
.....
.....
- 2)
.....
.....

9. Nimetage teie arvates kaks olulisemat sündmust, mis viisid kahe Saksa riigi tekkimiseni pärast Teist maailmasõda. Selgitage oma valikuid. (4p)

I sündmus

1 p

23

Selgitus

1 p

24

II sündmus

1 p

25

Selgitus

1 p

26

10. Ühendage paarid. (4p)

10.1. Kirjutage sobiv märksõna number õige USA presidendi nime taha. (2 p)

5-6 õiget 2 p, 3-4 õiget 1 p

USA president	sobiva märksõna number
Woodrow Wilson	
Franklin Delano Roosevelt	
Harry Truman	
John Kennedy	
Richard Nixon	
Ronald Reagan	

1. Tähesõdade programm

2. Kuuba kriis

3. Marshalli plaan

4. Vietnami sõja lõpetamine

5. Nõukogude Liidu laialisaatmine

6. Saksamaa taasühinemine

7. Rahvasteliidu loomine

8. Väljumine ülemaailmsest majanduskriisist

2 p

27

10.2. Kes loetletud presidentidest oli teie arvates kõige edukam sisepoliitikas, kes välispoliitikas? Põhjendage oma arvamust. (2p)

Sisepoliitikas

.....

Põhjendus

.....
.....
.....
.....

*1 p***28**

Välispoliitikas

.....

Põhjendus

.....
.....
.....
.....

*1 p***29****11. Milliseid Eesti ajaloo sündmusi tähistatakse tänases Eestis riigilippude heiskamisega? Nimetage sündmus, dateerige (kuupäev, kuu ja aasta) ning selgitage selle sündmuse tähtsust. (4p)**

I sündmus ja daatum

.....

*1 p***30**

Selgitus

.....
.....
.....

*1 p***31**

II sündmus ja daatum

.....

*1 p***32**

Selgitus

.....
.....
.....

*1 p***33**

Lugupeetud eksaminand!

Kui olete töö lõpetanud, siis palume teil vastata järgmistele küsimustele:

Mitu kursust õppisite 12. klassis ajalugu?

☐ ühe kursuse	☐ kolm kursust
☐ kaks kursust	☐ rohkem

Kuidas valmistusite eksamiks?

☐ ainetundides
☐ lisaks tundidele peeti eraldi konsultatsioone
☐ osalesin tasulistel ettevalmistuskursustel, võtsin eratunde

Milliseid meetodeid kasutatakse ajaloo õpetamisel? Tähistage kolm peamist ristikesega.

☐ iseseisev töö	☐ rühmatöö
☐ loeng	☐ õppekäik
☐ diskussioon	☐ uurimuslik töö/ referaat

Mida peate ajaloo õppimise eesmärgiks koolis? Tähistage kolm peamist ristikesega.

☐ huvi äratamine ajaloo vastu
☐ kriitilise mõtlemise kujundamine
☐ faktide tundmine
☐ analüüsi ja arutlusoskuse kujundamine
☐ põhjuslike seoste nägemine
☐ suulise eneseväljendusoskuse kujundamine
☐ kirjaliku eneseväljendusoskuse kujundamine

Eksamitöö oli teie jaoks

☐ kerge	☐ pigem raske
☐ pigem kerge	☐ raske
☐ jõukohane	

Missugune osa eksamitööst oli teie jaoks kõige raskem? Valige üks vastusevariant.

☐ I osa
☐ II osa
☐ III osa

Missugune ülesanne oli teie jaoks kõige raskem? Valige kummastki osast üks vastusevariant.

II osa	1	2	3																
III osa	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11								

Miks te valisite riigieksami ajaloost?

☐ vajan eksamitulemust edasiõppimiseks
☐ muud ei olnud/ ei osanud valida
☐ mulle meeldib ajalugu

Mida soovite veel lisada eksami kohta?

.....

.....

.....